

157. sz. Egyezmény

a társadalombiztosítási jogok fenntartása érdekében létrehozott nemzetközi rendszerről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,
amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben,
és amely 1982. június 2-án hatvannyolcadik ülészakára ült össze,

Felidézve azokat az elveket, melyeket az egyenlő elbírálásról (társadalombiztosítás) szóló 1962. évi Egyezmény határozott meg, és amelyek nemcsak az egyenlő elbírálásra, hanem a szerzett jogok és a megszerzés alatt álló jogok fenntartására is vonatkoznak, és

Szükségnek ítélve azt, hogy biztosítani kell a Társadalombiztosítás minimális normáiról szóló 1952. évi Egyezmény alá tartozó a szerzett és a megszerzés alatt álló jogok fenntartásáról szóló alapelvek alkalmazásáról valamennyi társadalombiztosítási ág tekintetében, és

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a migráns munkások társadalombiztosítási jogainak fenntartásáról (48. sz. Egyezmény módosítása), mely az ülés negyedik napirendi pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1982. június 24-én elfogadja a következő Egyezményt, amely „A társadalombiztosítási jogok fenntartásáról szóló 1983. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. RÉSZ. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

A jelen Egyezmény szempontjából –

- (a) a „tagállam” kifejezés a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek minden olyan tagállamát jelenti, amely tekintetében az Egyezmény kötelező érvényű;
- (b) a „jogi szabályozás” kifejezés magában foglal bármely társadalombiztosítási szabályt, és törvényt és rendeletet;
- (c) a „illetékes tagállam” kifejezés azt a tagállamot jelenti, amelynek jogszabályai értelmében az érintett személy ellátást igényelhet;
- (d) az „intézmény” kifejezés azt a szervet vagy hatóságot jelenti, amely közvetlenül felelős valamely tagállam törvényeinek teljes vagy részbeni alkalmazásáért;
- (e) a „menekült” kifejezés jelentése azonos azzal a jelentéssel, amelyet ennek a fogalomnak A menekültek státuszáról szóló 1951. július 28-i Egyezmény 1. cikkében és A menekültek státuszára vonatkozó 1967. január 31-i Jegyzőkönyv 1. cikk 2. bekezdésében tulajdonítottak;
- (f) a „hontalan személy” kifejezés jelentése azonos azzal a jelentéssel, amelyet ennek a fogalomnak A hontalan személyek státuszáról szóló 1954. szeptember 28-i Egyezmény 1. cikkében tulajdonítottak,

- (g) a „családtagok” kifejezés az ellátásokat megfelelő módon megítélő vagy biztosító jogi szabályozás szerint ekként meghatározott vagy elismert személyeket, illetve a háztartáshoz tartozó személyeket jelenti, vagy azokat a személyeket, akiket az érintett tagállamok egymás közti szerződéseik ilyeneknek tekintenek; amennyiben a hatályos jogi szabályozás csak azzal a feltétellel tekint vagy ismer el valamely személyeket családtagnak vagy háztartáshoz tartozónak, hogy azok az érintett személlyel együtt laknak, ezt a feltételt megvalósultnak kell tekinteni azon személyek esetében, akiket alapvetően az érintett személy támogat;
- (h) a „hátramaradt családtagok” kifejezés a támogatásokat megítélő jogi szabályozás szerint ekként meghatározott vagy elismert személyeket jelenti; amennyiben a hatályos jogi szabályozás csak azzal a feltétellel tekint vagy ismeri el ezeket a személyeket hátramaradt családtagoknak, hogy az elhunytal együtt éltek, ezt a feltételt megvalósultnak kell tekinteni, ha az illetőket alapvetően az elhunyt személy támogatta;
- (i) a „tartózkodás” kifejezés az állandó lakóhelyet jelenti;
- (j) az „ideiglenes tartózkodás” kifejezés az ideiglenes lakóhelyet jelenti;
- (k) a „biztosítási időszak” kifejezés a járulékfizetésnek, munkaviszonynak, szakmai tevékenységnek vagy a tartózkodásnak azon időszakait jelenti, amelyeket a teljesítés idején hatályos jogi szabályozás, biztosítási időszakként határoz meg vagy ismer el, valamint bármely más időszakot, amelyet ugyanez a jogi szabályozás a biztosítási időszakokkal egyenértékűnek tekint;
- (l) a „munkaviszony időszaka” és a „szakmai tevékenység időszaka” kifejezések azon időszakokat jelentik, amelyeket a teljesítés idején hatályos jogi szabályozás ekként határoz meg vagy ismer el, valamint bármely más időszakot, amelyet ugyanez a jogi szabályozás a munkaviszony vagy szakmai tevékenység időszakával egyenértékűnek tekint;
- (m) a „tartózkodási időszakok” kifejezés azokat a tartózkodási időszakokat jelenti, amelyeket a teljesítés idején hatályos jogi szabályozás ekként határoz meg vagy ismer el;
- (n) a „nem járulék alapú” kifejezés azokra az ellátásokra vonatkozik, amelynek a megítélése nem függ a védett személyek vagy munkáltatóik közvetlen anyagi részvételétől, vagy a szakmai tevékenység jogszerző időszakától, valamint azokra a rendszerekre vonatkozik, amelyek kizárólagosan ilyen juttatásokat nyújtanak ;
- (o) az „átmeneti megállapodás alapján megítélt ellátások” kifejezés azokat az ellátásokat jelenti, amelyeket azon személyeknek ítélnék meg, akik az alkalmazandó jogi szabályozás hatálybalépésekor egy meghatározott életkornál idősebbek voltak, továbbá azokat az ellátásokat, amelyeket átmeneti intézkedés jellegével ítélték meg olyan események vagy időszakok figyelembevételével, amelyek a tagállam jelenlegi területének határain kívül történtek, illetve teljesültek.

2. cikk

1. A 4. cikk 1. bekezdésében és 3. bekezdés (a) pontjában foglalt rendelkezések fenntartásával a jelen Egyezmény minden olyan alábbi társadalombiztosítási ágra kiterjed, amelyre vonatkozóan valamely tagállamnak jogi szabályozása van hatályban:

- (a) orvosi ellátás;
- (b) táppénz;

- (c) anyasági ellátás;
- (d) rokkant nyugdíj;
- (e) öregségi nyugdíj;
- (f) hátramaradt családtagoknak járó ellátás;
- (g) foglalkoztatás során elszenvedett sérülés, azaz üzemi balesetek és megbetegedések alapján járó ellátás;
- (h) munkanélküli járadék;
- (i) családi ellátások.

2. A jelen Egyezmény kiterjed a jelen cikk 1. bekezdésében felsorolt egy vagy több társadalombiztosítási ágazatra vonatkozó jogi szabályozás által biztosított rehabilitációs ellátásokra.

3. A jelen Egyezmény kiterjed valamennyi járulék alapú és nem járulékalapú általános és speciális társadalombiztosítási rendszerre, továbbá a munkaadók törvényi kötelezettségein alapuló rendszerekre, a jelen cikk 1. bekezdésében felsorolt társadalombiztosítási ágazatok bármelyikének tekintetében.

4. A jelen Egyezmény nem terjed ki a köztisztviselők számára megállapított speciális rendszerekre, a háborúk áldozatait ellátó speciális rendszerekre, továbbá a szociális és orvosi segélyre.

3. cikk

1. A 4. cikk 1. bekezdésének és a 3. bekezdés (b) pontjának, valamint a 9. cikk 1. bekezdésének fenntartásával a jelen Egyezményt alkalmazni kell azokra a személyekre, akik egy vagy több tagállam jogszabályozásának hatálya alá esnek vagy estek, valamint családtagjaikra, illetve hátramaradt családtagjaikra mindazokban az esetekben, amikor a jelen Egyezmény által a jogok fenntartására létesített nemzetközi rendszer alapján annak a tagállamnak a jogi szabályozását kell figyelembe venni, amely nem azonos azzal a tagállammal, amelynek területén az érintett személyek lakosok vagy ideiglenes lakosok.

2. A jelen Egyezmény egyik tagállamot sem kötelezi arra, hogy rendelkezéseit olyan személyekre alkalmazza, akik a nemzetközi normák alapján mentesülnek a tagállam jogszabályainak alkalmazása alól.

4. cikk

1. A jelen Egyezmény II-VI. Részeiben meghatározott kötelezettségeiket a tagállamok kétoldalú vagy többoldalú megállapodásokkal tehetik hatályossá, az érintett tagállamok kölcsönös megegyezésével meghatározott feltételek mellett.

2. Függetlenül a jelen cikk 1. bekezdésében foglalt rendelkezésektől, a 7. cikk 4. bekezdésének, a 8. cikk 2. és 3. bekezdéseinek, a 9. cikk 1. és 4. bekezdéseinek, a 11., 12. és 14. cikkeknek, valamint a 18. cikk 3. bekezdésének rendelkezéseit valamennyi tagállamnak közvetlenül, az Egyezménynek reá vonatkozó hatálybalépésétől kezdve, alkalmaznia kell.

3. A jelen cikk 1. bekezdésében említett megállapodásoknak különösen a következőket kell meghatározniuk-

- (a) a társadalombiztosítás azon ágait, melyekre a megállapodásokat alkalmazni kell, figyelemmel a jelen Egyezmény 6. és 10. cikkeiben foglalt kölcsönösség követelményére; ezeknek az ágaknak, amennyiben az érintett tagállamok hatályos jogi szabályozása rendelkezik róluk, magukban kell foglalniuk legalább a rokkantsági járadékokat, az öregségi nyugdíjakat, a hátramaradt családtagoknak járó ellátásokat, a foglalkoztatás közben elszenvedett sérülések alapján folyósított járadékot, ideértve a haláleset után járó ellátásokat, valamint a jelen Egyezmény 10. cikk 1. bekezdésének tekintetbe vételével az orvosi ellátást, a táppénzt, az anyasági ellátásokat, valamint foglalkoztatás közben elszenvedett sérülések alapján folyósított járadékot, kivéve a nyugdíjat és elhalálozás esetén járó segélyt;
- (b) a személyek azon kategóriáit, melyekre a megállapodásokat alkalmazni lehet; ezeknek a kategóriáknak legalább magukban kell foglalniuk azokat a munkavállalókat (beleértve adott esetben a határmenti munkavállalókat és az idénymunkásokat), valamint családtagjaikat és hátramaradt családtagjaikat, akik valamely érintett tagállam állampolgárai, vagy pedig olyan menekültek vagy hontalan személyek, akik az érintett tagállamok valamelyikének lakosai;
- (c) azon megállapodásokat, melyek az egyik tagállam intézménye által a másik tagállam intézménye nevében biztosított ellátások vagy viselt más költségek visszatérítésére vonatkoznak, hacsak nem állapodtak meg abban, hogy nem lesz visszatérítés;
- (d) azokat a szabályokat, amelyek a jogosulatlan párhuzamos járulékfizetés vagy más fizetési kötelezettségek vagy ellátások az elkerülésére szolgálnak.

II: RÉSZ. ALKALMAZANDÓ JOGSZABÁLYOK

5. cikk

1. A jelen Egyezmény hatálya alá tartozó személyekre alkalmazandó jogszabályokat, melyek célja, hogy elkerüljék a jogszabályok ütközését és azokat a nemkívánatos következményeket, amelyek az érintettek vonatkozásában akár a védelem hiányából, avagy a járulékfizetés vagy más fizetési kötelezettségek vagy ellátások jogosulatlan átfedése következtében állhatnak elő, az érintett tagállamok közötti kölcsönös megállapodásban kell meghatározni, az alábbi szabályokkal összhangban ;

- (a) azok a munkavállalók, akiket szokásosan valamely tagállam területén foglalkoztatnak, akkor is e tagállam jogszabályai alá tartoznak, ha valamely másik tagállam területének lakosai, vagy ha az őket alkalmazó vállalat bejegyzett központja, avagy a munkáltató tartózkodási helye egy másik tagállam területén fekszik;
- (b) azok az önálló foglalkozást űző személyek, akik tevékenységüket szokásosan valamely tagállam területén folytatják, akkor is e tagállam jogszabályai alá tartoznak, ha valamely másik tagállam területének lakosai;
- (c) azok a munkavállalók és önfoglalkoztató személyek, akik valamely tagállam zászlaja alatt hajózó hajón dolgoznak, akkor is e tagállam jogszabályai alá tartoznak, ha valamely másik tagállam területének lakosai, vagy ha az őket alkalmazó vállalat bejegyzett központja, avagy a munkáltató tartózkodási helye egy másik tagállam területén fekszik;
- (d) azok a személyek, akik nem tartoznak a gazdaságilag aktív népelemhez, annak a tagállamnak a jogszabályai alá tartoznak, amely területének lakosai, amennyiben a jelen bekezdés (a)-(c) pontjai alapján nem részesülnek védelemben.

2. Függetlenül a jelen cikk 1. bekezdés (a)-(c) pontjainak rendelkezéseitől, az érintett tagállamok megállapodhatnak abban, hogy a személyek bizonyos kategóriái, különösen az önfoglalkoztató személyek, annak a tagállamnak a jogszabályai alá tartoznak, amely területének lakosai.

3. Az érintett tagállamok, az érdekelt személyek érdekében, kölcsönös megállapodással további kivételeket állapíthatnak meg a jelen cikk 1. bekezdésében foglalt szabályok alól.

III. RÉSZ. A MEGSZERZÉS ALATT ÁLLÓ JOG FENNTARTÁSA

6. cikk

A jelen Egyezmény 4. cikk 3. bekezdés (a) pontjának fenntartásával, valamennyi tagállamnak törekednie kell arra, hogy minden más érintett tagállammal együtt részt vegyen a megszerzés alatt álló jogok fenntartására irányuló rendszerekben, mégpedig a jelen Egyezmény 2. cikk 1. bekezdésében említett valamennyi olyan társadalombiztosítási ágban, amelyekre az ilyen tagállamok mindegyikének van hatályos jogi szabályozása, azon személyek javára, akik egymást követően vagy váltakozva az említett tagállamok jogszabályai alá tartoznak.

7. cikk

1. A jelen Egyezmény 6. cikkében említett, a megszerzés alatt álló jogok fenntartására irányuló rendszerek a szükséges mértékben gondoskodjanak, az esettől függően, a biztosítás, a munkaviszony, a szakmai tevékenység vagy a tartózkodás olyan időszakainak összegzéséről, amelyeket az érintett tagállamok jogszabályainak megfelelően teljesítettek, az alábbi célokkal:

- (a) az önkéntes biztosításban vagy a biztosítás nem kötelező fenntartásában való részvétel, ahol ez szükséges;
- (b) a jogok szerzése, fenntartása vagy visszaszerzése, valamint, adott esetben, az ellátások kiszámítása;

2. Az egyidejűleg két vagy több tagállam jogszabályának megfelelően teljesített időszakokat, csak egyszer kell számításba venni.

3. Az érintett tagállamok, ahol szükséges, kölcsönös megállapodásban határozzák meg azokat a különleges módozatokat, amelyek alapján a jellegük szerint különböző időszakokat és a különleges rendszerek szerinti ellátásokra vonatkozó jogszerző időszakokat összegezni lehet.

4. Ha valaki három vagy több olyan tagállam jogszabályai szerint teljesített időszakokat, amelyek különböző két- vagy többoldalú megállapodásokban érintettek, mindegyik tagállamnak, amelyet egyidejűleg két vagy több ilyen megállapodás kötelez, ezeket az időszakokat, a szükséges mértékig, a megállapodások rendelkezéseinek megfelelően össze kell adnia, az ellátásokra vonatkozó jogok megszerzése, fenntartása és visszaszerzése céljából.

8. cikk

1. A megszerzés alatt álló jogok fenntartására irányuló, a jelen Egyezmény 6. cikke szerinti rendszer határozza meg a következő juttatások megítélésének módját:

- (a) rokkantsági nyugdíj, öregségi nyugdíj és hátramaradt családtagoknak járó ellátás,
- (b) a foglalkozási megbetegedések alapján esedékes járadékok, valamint, ahol helyénvaló, a felmerülő költségek felosztását.

2. A jelen Egyezmény 7. cikk 4. bekezdésében említett esetben, minden olyan tagállamnak, amelyet az ilyen megállapodások közül egyidejűleg két vagy több kötelez, ezen megállapodások előírásait alkalmaznia kell az olyan ellátások kiszámításánál, amelyeket jogszabályai biztosítanak, figyelembe véve az érintett tagállamok jogszabályaival összhangban összegzett időszakokat.

3. Amennyiben a jelen cikk 2. bekezdésének alkalmazása során egy tagállamnak két vagy több két- vagy többoldalú megállapodás alapján ugyanazon személy részére azonos jellegű ellátásokat kellene megítélni, a tagállamnak csak azt az ellátást kell megítélnie, amely az érintett személyre nézve az ellátások kezdeti megítélésekor a legkedvezőbb volt.

4. Függetlenül a jelen cikk 2. bekezdésében foglalt rendelkezésektől, az érintett tagállamok, ha szükséges, kiegészítő szabályokban egyezhetnek meg a szóban forgó bekezdésen megjelölt ellátások kiszámítására.

IV. RÉSZ. A SZERZETT JOGOK FENNTARTÁSA ÉS AZ ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA KÜLFÖLDÖN

9. cikk

1. Minden tagállam köteles biztosítani azoknak a kedvezményezetteknek, akik egy tagállam állampolgárai, menekültek, vagy hontalan személyek azon rokkantsági, öregségi és a hátramaradotti pénzbeli ellátásokat, foglalkozási sérülések alapján járó nyugdíjkat és elhalálozás esetén járó juttatásokat tartózkodási helyüktől függetlenül, amelyekre a jogosultságot a tagállam saját jogszabályai alapján szerezték, és pedig azon intézkedéseknek megfelelően, amelyeket, ahol szükséges, a tagállamok megállapodása alapján vagy az érintett tagállamokkal együttesen kell hozni ebből a célból.

2. A jelen cikk 1. bekezdésében foglalt rendelkezések ellenére, azok az érintett tagállamok, amelyek a jelen Egyezmény 6. cikkében említett megszerzés alatt álló jogok fenntartására irányuló rendszerekben részt vesznek, megállapodhatnak abban, hogy a jelen Egyezmény 4. cikk 1. bekezdésében említett két- vagy többoldalú megállapodás keretében szavatolják a említett bekezdésben megjelölt ellátások biztosítását azon kedvezményezettek részére, akik az illetékes tagállamon kívüli más tagállam területének lakosai.

3. Ezen túlmenően, a jelen cikk 1. bekezdésében foglalt rendelkezések ellenére, a nem járulékalapú ellátások esetében az érintett tagállamok kölcsönös megállapodások keretében kötelesek meghatározni azokat a feltételeket, amelyek alapján szavatolni kell az ilyen ellátások biztosítását azon kedvezményezettek részére, akik az illetékes tagállamon kívüli más tagállam területének lakosai.

4. A jelen cikk 1., 2. és 3. bekezdéseiben foglalt rendelkezéseket nem kell alkalmazni-

- (a) különleges, nem járulékalapú ellátások esetében, amelyeket támogatásként vagy szükség esetén ítélnek meg;
- (b) az átmeneti rendszerek alapján megítélt ellátásokra.

10. cikk

1. Az érintett tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy jogszabályaik alapján részt vegyenek a megszerzett jogok fenntartására irányuló rendszerekben, figyelembe véve a jelen Egyezmény III. Részének rendelkezéseit a következő társadalombiztosítási ágakat illetően, amelyek tekintetében mindegyik ilyen tagállamnak hatályos jogszabályai vannak: orvosi ellátás, táppénz, anyasági ellátás valamint, foglalkozási sérülések esetében, a nyugdíjon és az elhalálozás esetén járó juttatáson kívüli ellátásokat. Ezeknek a rendszereknek szavatolniuk kell az ilyen ellátásokat azon személyek részére, akik az illetékes tagállamon kívüli más tagállam területének lakosai vagy ideiglenes lakosai, mégpedig olyan feltételekkel és olyan keretek között, amelyeket az érintett tagállamok kölcsönös megállapodás útján határoznak meg.

2. Amennyiben a hatályos jogszabályok nem biztosítják a jelen cikk 1. bekezdésében megkövetelt kölcsönösséget, ezt a tagállam olyan intézkedésekkel biztosíthatja, amelyek szavatolják azokat az ellátásokat, amelyek megfelelnek egy másik tagállam jogszabályai által biztosított ellátásoknak, ha ezzel ez az utóbbi tagállam egyetért.

3. Az érintett tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy részt vegyenek jogszabályaik alapján megszerzett jogok fenntartására irányuló rendszerekben, figyelembe véve a jelen Egyezmény III. Részének rendelkezéseit, azon következő társadalombiztosítási ágakat illetően, amelyek tekintetében mindegyik ilyen tagállamnak hatályos jogszabályai vannak: a munkanélküli járadék, családi járadékok és, a jelen Egyezmény 9. cikk 1. bekezdésének valamint a jelen cikk 1. bekezdésének rendelkezései ellenére, a rehabilitációs ellátások. Ezeknek a rendszereknek szavatolniuk kell az ilyen ellátásokat azon személyek részére, akik az illetékes tagállamon kívüli más tagállam területének lakosai, mégpedig olyan feltételekkel és olyan keretek között, amelyeket az érintett tagállamok kölcsönös megállapodás útján határoznak meg.

11. cikk

Azokat a szabályokat, amelyek valamely tagállam jogszabályaiban a biztosított ellátások valorizációjára vonatkoznak, alkalmazni kell a jelen Egyezmény rendelkezése szerinti jogszabályok alapján fizetendő ellátásokra.

V. RÉSZ. KÖZIGAZGATÁSI ÉS A JELEN EGYEZMÉNY ÁLTAL ÉRINTETT SZEMÉLYEK RÉSZÉRE BIZTOSÍTOTT SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

12. cikk

1. A tagállamok hatóságai és intézményei kötelesek kölcsönös segítséget nyújtani egymásnak abból a célból, hogy elősegítsék a jelen Egyezmény és saját vonatkozó jogszabályaik alkalmazását.

2. Az ezen hatóságok és intézmények által egymásnak nyújtott közigazgatási segítség elvileg díjmentes. Mindazonáltal a tagállamok megállapodhatnak egyes költségek megtérítésében.

3. Valamely tagállam hatóságai, intézményei és igazságszolgáltatási szervei nem utasíthatják vissza a hozzájuk benyújtott igényeket vagy egyéb iratokat azon tény alapján, hogy azokat valamely más tagállam hivatalos nyelvéen írták.

13. cikk

1. Amennyiben az igénylő az illetékes tagállamon kívüli más tagállam területének lakosa, igényét a tartózkodási helye szerinti intézményhez is érvényesen benyújthatja, amely köteles azt az igényben megjelölt intézményhez vagy intézményekhez továbbítani.

2. Bármely igényt, nyilatkozatot vagy fellebbezést, amelyet valamely tagállam jogszabályai szerint bizonyos határidőn belül ezen tagállam hatóságához, intézményéhez vagy igazságszolgáltatási szervéhez nyújtottak be, akkor is el kell fogadni, ha azt ugyanezen határidőn belül egy másik olyan tagállamnak a hatóságához, intézményéhez vagy igazságszolgáltatási szervéhez is benyújtották, melynek az igénylő lakosa. Ilyen esetben az igényt, nyilatkozatot vagy fellebbezést fogadó hatóság, intézmény vagy igazságszolgáltatási szerv késedelem nélkül köteles azt az előbbi tagállam illetékes hatóságához, intézményéhez vagy igazságszolgáltatási szervéhez továbbítani. Azt az időpontot, amikor az igényt, nyilatkozatot vagy fellebbezést a másik tagállam hatóságához, intézményéhez vagy igazságszolgáltatási szervéhez benyújtották, úgy kell tekinteni, mintha az az illetékes hatósághoz, intézményhez vagy igazságszolgáltatási szervhez való benyújtás időpontja volna.

3. Azokat az ellátásokat, amelyeket valamely tagállam olyan kedvezményezett számára kell, hogy nyújtson, aki az illetékes tagállamon kívüli más tagállam területének lakosa vagy ideiglenes lakosa, közvetlenül a fizetésre kötelezett szerv útján, vagy az utóbbi tagállam által kijelölt intézmény közbeiktatásával lehet teljesíteni, mégpedig ott, ahol a kedvezményezett lakos vagy ideiglenes lakos, ha ezzel ez az érintett tagállamok egyetértenek.

14. cikk

Valamennyi tagállam köteles elősegíteni azon szociális szolgáltatások fejlesztését, melyek a jelen Egyezmény hatálya alá eső személyeket, különösen a migráns munkásokat segítik a tagállam hatóságaival, intézményeivel, valamint igazságszolgáltatási szerveivel való érintkezésben, különös tekintettel a nekik járó ellátások megítélésére és folyósítására valamint jogorvoslati jogaik gyakorlására, továbbá abban, hogy elősegítsék személyes és családi boldogulásukat.

VI. RÉSZ. VEGYES RENDELKEZÉSEK

15. cikk

A rokkantsági, öregségi és a hátramaradt családtagoknak járó ellátások valamint a foglalkozási megbetegedés esetén járó ellátások kivételével, amelyeknek költségei két vagy több tagállam között oszlanak meg, a jelen Egyezmény nem létesít és nem tart fenn olyan jogot, amely több hasonló jellegű ellátásra jogosít, a kötelező biztosítás, munkaviszony vagy szakmai tevékenység vagy tartózkodás azonos időszakára alapján.

16. cikk

1. Valamely tagállam intézménye által egy másik tagállam intézménye helyett teljesített ellátásokat és egyéb költségeket e tagállamok kölcsönös megállapodásában

meghatározott módon kell visszatéríteni, hacsak nem állapodtak meg abban, hogy nincs helye a visszatérítésnek.

2. Ha a jelen Egyezmény alkalmazásából következően pénzáttalások válnak szükségessé, ezt az érintett tagállamok közötti hatályos megállapodásokkal összhangban, az esedékesség időpontjában kell eszközölni. Ilyen megállapodások hiányában a szükséges lépésekben közösen kell megállapodni.

17. cikk

1. A tagállamok külön két- vagy többoldalú, egymás között kötött megállapodások keretében kötött megegyezéssel eltérhetnek a jelen Egyezmény rendelkezéseitől, azzal a feltétellel, hogy ezek nem érinthetik más tagállamok jogait és kötelezettségeit, és a jogok fenntartását olyan rendelkezésekkel biztosítják, amelyek összességükben legalább olyan kedvezőek, mint a jelen Egyezmény előírásai.

2. Valamely tagállam akkor tekinthető úgy, hogy eleget tesz a jelen Egyezmény 9. cikk 1. bekezdésében és a 11. cikkben foglalt rendelkezéseknek:

- (a) ha az Egyezmény ratifikálásának időpontjában szavatolja, hogy jogszabályaiban meghatározott módon döntő mértékben biztosítja a vonatkozó ellátásokat valamennyi kedvezményezett részére, tekintet nélkül állampolgárságukra és tartózkodási helyükre; és
- (b) ha a jelen Egyezmény 4. cikk 1. bekezdésében említett két- vagy többoldalú megállapodások keretében érvényre juttatja a jelen Egyezmény 9. cikke 1. bekezdésének és 11. cikkének rendelkezéseit.

3. Minden olyan tagállam, amely a jelen cikk 2. bekezdésének rendelkezéseit igénybe vette, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikke alapján a jelen Egyezmény végrehajtásáról készített jelentéseiben közölni tartozik, hogy:

- (a) ennek okai még mindig fennállnak; vagy
- (b) meghatározott időponttól kezdve lemond arról a jogáról, hogy a jelen cikk említett bekezdésében biztosított rendelkezéseket igénybe vegye.

VII. RÉSZ. ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

18. cikk

1. A jelen Egyezmény nem állapít meg jogot olyan időszakkal kapcsolatos ellátásra, amelyet azelőtt teljesítettek, mielőtt az illető tagállamra nézve az Egyezmény hatályba lépett volna.

2. A jelen Egyezmény rendelkezéseinek alkalmazása szempontjából minden biztosítás, munkaviszony, szakmai tevékenység vagy tartózkodás időszakát, amelyet valamely tagállam jogszabályai szerint az előtt teljesítettek, hogy a megszerzés alatt álló jogok fenntartásának a jelen Egyezmény 6. cikkében megjelölt rendszere az érintett tagállamra nézve hatályba lépett volna, figyelembe kell venni annak megállapítására, hogy e rendszer alapján, annak hatályba lépéskor, keletkeznek-e jogok, figyelembe véve azokat a különleges

rendelkezéseket, amelyekben, szükség esetén, az érintett tagállamoknak egymás között meg kell állapodniuk.

3. A jelen Egyezmény 9. cikk 1. bekezdésében említett bármely olyan ellátást, amelyet azért nem ítéltek meg vagy azért függesztettek fel, mert az igénylő az illetékes tagállamon kívüli más tagállam területének lakosa, az érintett személy kívánságára meg kell ítélni, illetőleg újra folyósítani kell attól az időponttól kezdve, amikor a jelen Egyezmény ez utóbbi tagállamra avagy arra a tagállamra nézve, amelynek az érintett személy állampolgára, hatályba lép, bármilyen legyen is a hatálybalépések sorrendje, hacsak az érintett személy az ellátás helyett nem kapott korábban egy megállapodáson alapuló átalányösszeget. Az illetékes tagállam jogszabályainak a jogok megszűnésére vonatkozó rendelkezéseire nem lehet hivatkozni az érintett személlyel szemben, ha igényét ettől az időponttól vagy a 9. cikk 1. bekezdése szerinti rendelkezések hatálybalépésétől, az esettől függően, számított két éven belül nyújtja be.

4. Az érintett tagállamok kölcsönös megállapodásban határozzák meg, hogy a megszerzés alatt álló jogok fenntartásának a jelen Egyezmény 6. cikkében megjelölt rendszerét milyen mértékben alkalmazzák azokra a kockázatokra, amelyek azelőtt keletkeztek, mielőtt a rendszer ezekre a tagállamokra nézve hatályba lépett.

19. cikk

1. A jelen Egyezménynek valamely tagállam részéről való felmondása nem érinti a tagállam azon kötelezettségeit, amelyek a felmondás hatályba lépése előtt bekövetkezett kockázatok alapján állnak fenn.

2. Azok a megszerzés alatt álló jogok, amelyeknek fenntartásáról a jelen Egyezmény rendelkezik, nem szűnnek meg az Egyezmény valamely tagállam által történt felmondása következtében; a jelen Egyezmény hatályának megszűnését követő időszakra történő fenntartásukat a tagállam által kötött két- vagy többoldalú társadalombiztosítási megállapodásoknak, ezek hiányában pedig az illető tagállam jogszabályainak kell meghatározni.

20. cikk

1. A jelen Egyezmény a jelen cikk következő bekezdéseiben foglalt feltételeknek megfelelően módosítja a migránsok nyugdíjjogosultságának fenntartásáról szóló 1935. évi Egyezményt.

2. A jelen Egyezmény hatálybalépése bármely olyan tagállamra nézve, amelyet köteleznek a migránsok nyugdíjjogosultságának fenntartásáról szóló 1935. évi Egyezményből folyó kötelezettségek, nem vonja maga után *ipso jure* ez utóbbi Egyezmény azonnali felmondását.

3. A migránsok nyugdíjjogosultságának fenntartásáról szóló 1935. évi Egyezmény a részes tagállamok közötti kapcsolatokban hatályát veszti, amennyiben és amikor a jelen Egyezmény 6. cikke alapján a megszerzés alatt álló jogok fenntartására irányuló rendszer ezen kapcsolatokban alkalmazásra kerül.

21. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

22. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal két tagállamának ratifikációját a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy ratifikációját nyilvántartásba vették.

23. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezmény első hatályba lépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá után egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

24. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikáció illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatályba lépésének időpontjára is.

25. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke szerint valamennyi részletükben megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának nyilvántartásba vétel céljából.

26. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

27. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában-

- (a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 23. cikk rendelkezéseire, *ipso jure* magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;
- (b) az új módosító Egyezmény hatályba lépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

28. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.